

చురక కష్టగుంతుల మల్లికార్జునాచార్యులు

“రజియా నన్ను రెండో పెళ్లి చేసుకోమని వేధిస్తోంది. మీ రెలా గైనా ఆమె మనసు మార్చాలి. ప్లీజ్....” షాజహాన్ అభ్యర్థన విని నేను సిద్ధాంత పోయాను :

అంతలోనే భానుమూర్తి తరచు ప్రవచించే వో సిద్ధాంతం హఠాత్తుగా గుర్తుకొచ్చింది.

‘యీ దేశంలో ఆడపిల్లల వివాహ సమస్యకు, కట్నాల గొడవకు, నన్ను అడిగితే శాశ్వత పరిష్కారం చాలా సింపుల్. ముస్లింలలోలాగ బహు భార్యత్వం లీగలైజ్ చేస్తే చాలు. మన పురాణ యితహాసాల్లో కథల సీతి అంతా అదే కదా? మహానుభావుడు శ్రీకృష్ణుని

మనం ఎందుకు ఆదర్శంగా తీసుకోకూడదు?’

యిలాంటి అవాకుచవాకు సిద్ధాంతాలను సందర్భశుద్ధి లేకుండా పెళ్ళాం దగ్గర చెప్పుకోటం గొప్పగా భావించే భానుమూర్తి నా భర్త.

“మిసెస్ పద్మభామా. మీరు నా కుటుంబాన్ని నిలబెట్టాలి.”

రోల్స్ రాయి మద్దెలకో మొరబెట్టుకొన్న చందం: నా కుటుంబాన్ని ఎలా నిలబెట్టుకోవాలో తెలియక సతమతమవుతున్నా న్నేను.

నేను చెప్పే రజియా వింటుందన్న ఆశ వుంది షాజహాన్ కు. భానుమూర్తి ఎవరు చెప్పినా విననంత గొప్పవాడే :

అంత ఆవేదనలోనూ నాకో చిరిపి ఆలోచన వచ్చింది.

రజియాకోరికను నేను భానుమూర్తి దగ్గర యాచార్యులుగా నాకోరికగా వ్యక్తం చేస్తే చాలు. పురునిముషంలో రెండో పెళ్ళాన్ని తీసుకొస్తాడు. మరి షాజహాన్ ఎందుకింత బాధపడుతాడు? రజియాను అంతగా ప్రేమించాడా?

“పురుషులు మీరు! స్వయంగా భార్యే రెండో పెళ్ళి చేసుకోమంటుంటే మీకు బాధ దేనికంటే? నిశ్చయంగా మరో అందాల భానును చేసుకోక?”

“నన్ను డెస్ట్ చేయకండి. ప్లీజ్”

కళ్ళలో తిరిగే నీళ్ళను బలవంతంగా షాజహాన్ ఆపుకోటం గమనించాను. మనసు ఆర్త్రవయింది.

“సారీ మిస్టర్ షాజహాన్. రజియాను రేపే కల్చి మాట్లాడుతానుగా? మీరు విశ్చితంగా వుండండి.”

షాజహాన్ కు అలా అభయమివ్వ గలంతటి స్నేహంవుంది రజియాతో నాకు.

మతవిషయంగానే కాక అనేక అంశాలలో, ఆరోజుల్లో, మా రెండు కుటుంబాల జీవనసరళిలో వ్యత్యాసం స్పష్టంగా కనబడేది నాకు.

రెక్కాడితే కాని దొక్కాడని కుటుంబం మాది. చిన్న కుటుంబం కనుక మా నాన్న దరిద్రాన్ని తెర వెను

కనే వుంచి ప్రైవేట్ గుంభనంగా కుటుంబాన్ని నెట్టుకొచ్చేవాడు.

రజియా తండ్రి ముబారక్ షా వో పిల్ల అపేసరు. అయినా నవాబులదర్బారులో యిల్లు వెలిగిపోతుండేది. ముగ్గురు భార్యల్ని చేసుకొన్నాడు. అందులో యిద్దరు పెళ్ళాలద్వారా బోలెడంతమంది పిల్లల్ని కన్నాడు. యింకో ఆమెకు బోలెడంత డబ్బిచ్చి విడాకులిచ్చి వంపేశాడు. నోకర్లు, చాకర్లు, వంటచేస్తూ యింట్లోనే పడివుండే ‘మామా’లు.... అతిథులు.... అభ్యాగతులు.... అత్తర్లు పన్నీరు.... విందులు వినోదాలు.... గనాబజానాలు.... పాన్ అర్చే వందల్లో వుంటుందని గొప్పగా చెప్పుకునేది రజియానుల్లానా.

యింట్లో ‘మామా’లతో సహా స్త్రీలంతా పరదా సంప్రదాయాన్ని పాటించేవారు. అయినా పిల్లల విషయంలో ముబారక్ షా ఆధునిక దృక్పథం అవలంబించాడు. వ్యేచ్ఛగా తిరగ విచ్చాడు. అడపిల్లలకు సైతం ఇంగ్లీషు చదువు చెప్పించాడు.

నేను, రజియా, డిగ్రీ తీసుకొనేనాటికి ముబారక్ షా జోరు తగ్గింది. ఆర్థిక వత్తిడులు ఆ యింటి జీవనవిధానాన్ని మార్చివేసేయి. ఆయన దృక్పథం మారింది. ఎదిగొచ్చిన పిల్లలకు మెల్లగా దొరికిన వుద్యోగాలిప్పించుకొని రిటైర్ అయిపోయాడు.

రజియాకి యమ్మే చరిత్ర చదివి లెక్చరర్ కావాలని కోరిక. కనీసం బియిడి చదివి టీచరన్నా కాలేకపోవటంకో నిరాశపడిపోయింది. యిష్టంలేని గుమాస్తా అయింది.

మా నాన్న మొదటినుంచి నా చదువు వుద్యోగాలకన్నా వివాహానికే ప్రాధాన్యత విచ్చాడు. అంచేత పై చదువుల ప్రసక్తి లేకపోయింది.

గుమాస్తాగా చేరి అరునెలలు తిరగక ముందే నేను భానుమూర్తికి భార్య వయ్యాను.

“అఫీసర్ ని భర్తగా కొట్టేశావ్. లక్కిగాల్ వే నువ్వు.” రజియానే కాదు చాలామంది పెళ్లిరోజు యిదే మాట అన్నారు. నేనూ నా అదృష్టానికి గర్విం చాను.

ముచ్చటగా మూడు రాత్రులయ్యాక నాలుగోరోజు హఠాత్తుగా భానుమూర్తి వన్నో ప్రశ్న అడిగేడు.

“వరుల మార్కెట్లో నా విలువ జ్ఞాప్తి అని నీకు తెల్పేవుంటుంది. చదువుకొన్నదానివి కదా? అయినా విన్నెందుకు పెళ్లిచేసుకొన్నా నంటావ్? ....మీ నాన్న యిచ్చిన ముష్టి కట్టాన్ని అశించి అనుకోటంలేదు కదా నువ్వు కూడా,” “లేదు”

“మరెందుకనుకొంటున్నావ్?”

“నాకెలా తెలుస్తుంది? మీరే చెప్పాలి.”

“నేను విద్యావంతుడిని. ఆఫీసర్ని. అందగాడిని. ఉన్నతాభిరుచులు వున్న వాడిని. ఆ అభిరుచుల్లో వాకటి అందం పట్ల నాకు గల ప్రేమ, అభిమానం. అర్థమయిందిగా. నీ అందాన్ని చూచి మోజు పడ్డానని అర్థం. దాన్ని నువ్వు ‘ప్రేమ’ అని పిలుస్తానంటే నా కభ్యంతరంలేదు. అయితే సృష్టిలో బోలెడంత సౌందర్య సంపద వుందిగదా? దాన్నంతా కూడా నేను ప్రేమిస్తాను. ఆరాధిస్తాను. అనుభవించాలని ఆరాటపడ్తాను. అది నా సిద్ధాంతం. అందుకు నువ్వు నాకు చేయూత విస్తావని, అవరోధం కావన్న మంచిభావన నిన్ను చూడగానే కలిగింది. అప్కోర్స్.... ‘ఫేస్ రీడింగ్’లో నాక్కొస్త ప్రవేశం వుంది. ఏం ఐ కరెక్ట్?”

అమాయకంగా తలూపేను. ‘గుడ్ గాల్’ అంటూ దగ్గరికి తీసుకొంటే పొంగిపోయాను కాని ఆయన మాటల్లో అంతర్ధాలు, గూఢభావాలు గ్రహించలేదు. వాటిని నేను గ్రహించేలా చేయటానికి భానుమూర్తికి ఎంతోకాలం పట్టలేడు.

ఆ త్యాశ్రయ ప్రవృత్తి అతనిది. అతని మనస్సు వాంఛలపుట్ట. నెక్య విషయంలో వొట్టిపేడిస్ట్. మనసు, శరీరం ఎప్పుడు ఏమికోరుకొంటే అవి వెంటనే సరఫరా కావాలి. నిగ్రహం లేదు. ఉచ్చ నీవాలు, మంచిచెడ్డలు, నీతినియమాలు

వాట్టి 'బూర్జువా' మాటలని ఎగతాళిచేసి పారేస్తాడు. తన బలహీనతల్ని గొప్ప అదర్శాలుగా చెప్పి చెలామణిచేయించుకో గల కళలో నిపుణుడు.

ఆఫీసర్ భార్య నయ్యాక గుమాస్తా వుద్యోగాన్ని మానేస్తానని అనుకొన్నారందరూ. కానీ భానుమూర్తి అందుకు అంగీకరించలేదు.

"ఏం? అంత సుకుమారివా నువ్వు? కాక గుమాస్తా వుద్యోగం 'మన' హోదాకు తక్కువా? మగాడి సంపాదన మీద భార్యలు బతికే కాలం వెళ్లిపోయింది. సోషలిస్టు సమాజంలో జీవిస్తున్నాం మనం, గుర్తుంచుకో. అందరు కష్టపడేనే దేశవ్రగతి." అతని వాక్పాతుర 'కళ' కు అదో మచ్చు తునక. అలా మాట్లాడటం గొప్పగా భావిస్తాడు.

రెండు చేతులు కలిపే శబ్దమే : యింటి గుట్టు రచ్చకెక్కించుకోటం. ఏం లాభం? పైగా స్వభావవద్దంగా నేను ఇన్ వ్రావర్డ్ నేమో! రజియాసుల్తాన్ లాగా బడబడా వాగేసే తత్వం కాదు.

నాకు పెళ్లయ్యాక రజియాకు కూడా 'పెళ్లి పిచ్చి' పట్టుకొంది. ఆఫీసులో, బస్ స్టాపుల వద్ద తనను ప్రేమించే 'నిరుద్యోగిమందల' 'గుమాస్తాగొర్రెల' కబుర్లు చెప్పటానికి తరచూ మా ఆఫీసు కొచ్చేది. అలాంటి సందర్భాలలో వోరోజు ఆమె షాజహాన్ కంట్లో పడింది. షాజహాన్ కు ఆఫీసులో మంచి

పేరుంది. అందగాడు. తెలివిగలవాడు. అయినా తన పనేమిదో తానేమిదో?

"మేడం. మీనుంచి నాకో హెల్ప్ కావాలి" అన్నాడో రోజు. అప్పుడే తెల్పింది అతను రజియాను ప్రేమిస్తున్నాడని. రజియాకన్నా నిజానికి ఎందులోనూ తీసిపోడు షాజహాన్. రజియా పెద్ద రంభేమీ కాదు. అయినా దాని స్వభావం కోరికలు నాకు తెల్పు.

"నీకు ఆఫీసర్ మొగుడు. నాకు గుమాస్తానా? నేను ఆఫీసర్ ని తప్ప చేసుకోను" అని అనేయగలదు. అంచేత షాజహాన్ కు దాన్ని పరిచయంచేసేను. నేను వూహించినట్లే అయింది.

"అతను నన్ను పెళ్లిచేసుకోమని పోరుబెట్టున్నాడే."

"ఎవరు?"

"ఎంత సంగనాచివే! ఏం తెలియ దన్నట్లు అడుగుతున్నావ్. పరిచయం చేపేవుగా 'పెద్ద గుమాస్తా' మనిషిని!"

"అయితే షాజహాన్ గారు నీలో ముంతాంజ్ మహల్ సౌందర్యాన్ని చూచారన్నమాట!"

"ఆపవే ఆ అర్థంలేని కబుర్లు! పేరులో తప్ప షాజహాన్ చక్రవర్తి నా కతడిలో ఏ కోశానా కన్పించడే!"

"అతనికేమే. అందంగా...."

"అందం - గాడిదగుడ్డు. షాజహాన్ చక్రవర్తి అందంగా వున్నాడో లేదో నువ్వు చూచొచ్చావా? అతడికి బోలె

దంత సిరిసంపద లుండేవి. యాయన గారికి యాడిసీ వుద్యోగంతప్ప మరేం లేదే ?

“పోనీ మీ వాళ్లు ఏ కలెక్టరునో తెస్తారేమో చూడు”

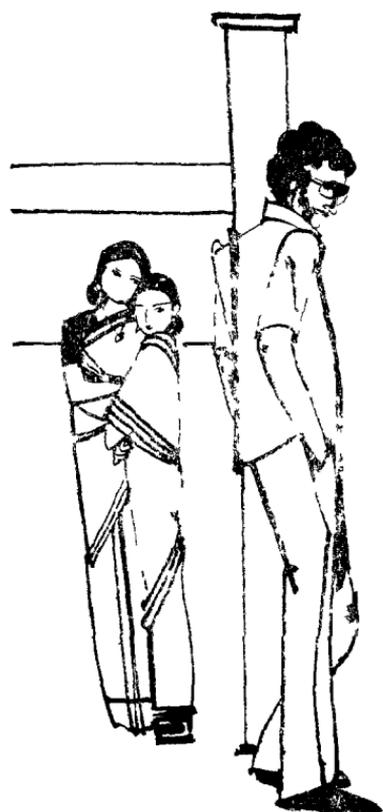
నిట్టూర్చింది. ఎ గ తాళి గా - “యీ మాత్రం గుమాస్తాను కూడా తేరేరు మావాళ్లు. మాలోనూ పద్దతులు మారి పొయాయ్. ఆడదానికి దబ్బిచ్చేవారు పూర్వం. యిప్పుడు వరక ట్నాలు అడుగుతున్నారు మీలో లాగే”

మొత్తంమీద షాజహాన్ ను వూరించి వూరించి, చుట్టూ తిప్పుకొని, సవాలక్ష కండిషన్లు పెట్టి, ఆవి షాజహాన్ అంగీకరించాక, అతడితో స్టెండ్లికి అంగీకరించింది రజియా.

అతను ముస్లిం పర్సనల్ లా ముసుగులో మరో పెళ్లి చేసుకోవడాడదు. తనకు విదాకులిస్తా ననకూడదు. ఆ మె పెట్టిన కండిషన్లలో వాకటి యిది.

అలాంటి రజియా భర్తను రెండో పెళ్లి చేసుకోవంథోంది ?

“అదివారం పూట అఫీసరు మొగుడిని వదిలేసి పద్మభానుమహారాణిగారు నోటీసు యివ్వకుండా మా మురికికూపానికి వచ్చారంటే ఏదో పెద్ద విశేషం వుందన్న మాటే !” పాత బట్టల్లో, చెదిరిన చింపిరి జుట్టుతో, మురికి చేతుల్లో, చిరాకు మొహంతో వున్న రజియా, నన్ను ఆహ్వానించిన పద్ధతి అది.

అఫీసరు భర్తతో నేను మహారాణి థోగాలు అనుభవిస్తున్నానని దాని వూహ : ఆ రోజులో నన్ను గురించి తెగ వూహిస్తుందది

“వచ్చేసరికి ఎవరి మీదే చిరాకు పడున్నావ్ ?”

“రాష్ట్రపతి, ప్రధానమంత్రిల మీద! ఎవరిమీద చిరాకులు వద్దే ఎవరూరు కొంటారే : నా మీద నేనే చిరాకు పడున్నా. నా జీవితాన్ని నేనే అనహ్యించు కొంటున్నా. ఏం ? అదీ నేరమేనా !”

దాని ముగ్గురు పిల్లలు బిక్కి-
మొహాలతో నిల్చొనివుంటే దగ్గరికి తీసి
వలకరించాను. బిస్కెట్లు, చాకెట్లు
యిచ్చాను. తల్లి చివట్లను మర్చిపోయి
అడుకోటానికి హుషారుగా వెళ్లేరు వాళ్లు.

“షాజహాన్ గారు ఎక్కడికో వెళ్లి
వట్టుందే?”

ఎ గతాళిగా నవ్వింది రజియా.

“అయన వెళ్లటమా? నన్నొదిలి?

అలాంటి షాజహాన్ గారు పెళ్లాం తనని

వదిలేసి వెళ్లిపోయినా డబ్బుంది కనుక

‘ప్రేమ’తో తాజ్ మహల్ కట్టించాడు.

యీ షాజహాన్ గారికి ‘ప్రేమ ప్రేమ’

అని పెళ్లాంకొంగువట్టుకు తిరగటంతప్ప

మరేం చేతకాదు. ‘గొర్రెకోక’

గుమాస్తాలకి కట్టులు, సర్దులు వుండవు

కదా? నా భర్తా అఫీసరవుతే నేనూ నీ

లాగా షికార్లు చేపేదాన్నే. ‘అదివార

షన్నా నన్ను పనిచేసుకోనియ్యవయ్యా

మగడా’ అని యింతకు ముందే తరిమేను

యింట్లోనుంచి. అయినా ఎంతసేపులే.

యిప్పుడు రాడూ? ‘ప్రేమ’ట అది!’

అది హేళనచేసే షాజహాన్ ప్రేమను

తల్చుకొంటే నాకు దానిపట్ల అసూయ

కలిగింది. నా నిర్వాగ్యస్థితి గుర్తుకొచ్చింది.

“యీ వూట యిక్కడే రాణిగారి

భోజనం. అభ్యంతరమా?”

ఇంటివనిలో దానికి సహాయం చేసేను.

మొదటినుంచి వసులు చేసుకొనే

అలవాటు లేకపోవటంవల్ల వూరికే

హైరానా పడిపోతుంది కాని యింట్లో
ఏమంత పెద్ద పనిలేదు.

స్నానంచేసి మంచి బట్టలు కట్టు

కొంది. జడవేస్తుండగా యిద్దరి మొహాలు

అద్దంలో ప్రతిబింబించాయి.

రజియాలో ఏమంత అందముందని

అందగాడైన షాజహాన్ ఆమెనంతగా

ప్రేమిస్తున్నాడు.

‘తనవద్ద ఇంత అందమున్నా

భానుమూర్తి ఎక్కడెక్కడో, ఎవరి

లోనో సొందర్యా స్వేషణ నెందుకు

చేస్తున్నాడు?’

ప్రేమించే భర్తను రజియా ఎందుకు

మరో పెళ్లి చేసుకోవంబోంది?

భర్త ‘కుక్క’ స్వభావం తెల్పి

తనెందుకాతడిని గుట్టువప్పుడుకాకుండా

భరిస్తోంది?

ఇంట్లోనూ, యిద్దరి మనసుల్లోనూ

ప్రకాంత వాతావరణం ఏర్పడ్డాక

రజియాను మెల్లగా అసలు విషయంలోకి

లాక్కెళ్లేను.

“నిజమే. నీతో చెప్పుకొన్నాడా?

యిందులో నువ్వనుకొంటున్నట్లు పిచ్చి

లేదు - తప్పులేదు. మా మతం బహు

భార్యాత్వాన్ని అంగీకరిస్తుంది కదా?”

‘మతం గురించి కాదు నేను మాట్లాడు

తోంది. నీ జీవితాన్ని గురించి బహు

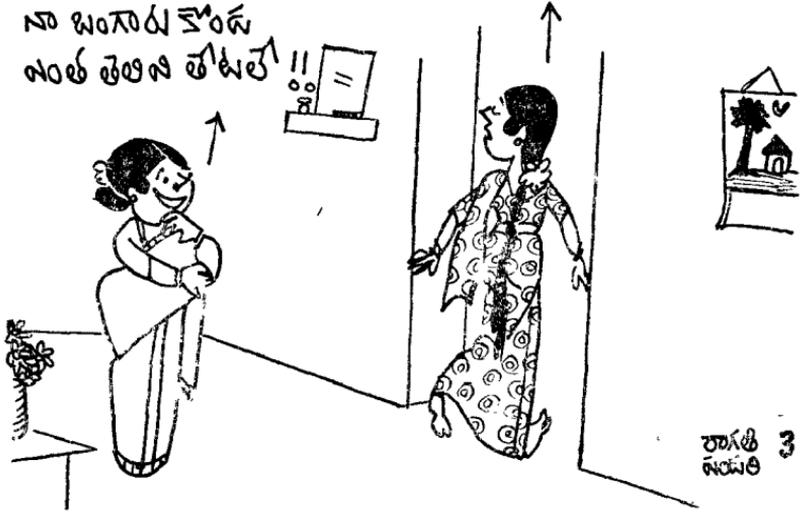
భార్యాత్వపు ఆచారాన్ని మీ మతంవారు

ఏ చారిత్రక పరిస్థితుల్లో కుటుంబ

ధర్మంగా ప్రవేశపెట్టేరో మనం

వారాన కౌ నీనిమా నెలకౌ హాథా కానాలనా
కౌనోనారు .. .

నా బంసారు కౌంసు
నంత తెలిసి తోటలో !!

రాగతి 3
సుందరి

చరిత్రలో చదవలేదా: అనాటి సామాజిక స్థితి యీనాడేదీ? స్త్రీవి అయివుండి ఆ ఆచారాన్ని ఎందుకు సమర్థిస్తావ్? గట్టిగానే అన్నాను. అయినా మనసు ఎందుకో తడదడింది.

ఒక భార్య - చాక భర్త అన్నదీ ఆచారమేగా? దాన్ని పట్టుకొని తాను ఎందుకు ప్రేలాడుతోంది? విడాకులు అంటే ఎగిరి గంకేస్తాడే భానుమూర్తి? తాను ఎందుకు ఆపని చేయలేకపోతుంది? బాబు.... భవిష్యత్తు.... ఆలోచనా మాత్రంగానే దడ!

“స్త్రీగా ఆలోచించటంలేదే నేను నా సమస్యని. మనిషి - మనిషిగా ఆలోచిస్తున్నాను. నా స్థితి తెల్పుకొని నువ్వు అలాగే ఆలోచించు.

“ప్రొద్దున యిల్లు, పిల్లలు - చాకిరీ, ఆదికార్లు - చాకిరీ. సాయంకాలం మళ్ళీ యిల్లు, పిల్లలు - చాకిరీ. గొడ్డునా? మధ్యయుగపు బానిసనా?

“శారీరకసుఖం, విశ్రాంతి వుంటేనే ప్రేమలో మాధుర్యం తెల్పేది.” రజియా బాద నా కర్థమయింది.

కానీ రేపు పాజిహాన్ ఎవతినో చేసుకుని తులుతుంటే మానసికంగా సహించి పూరుకోగలదా?

“ఆ ఎందుకంటే నా సవతి నాకు, నా బిడ్డలకి, భర్తకి సేవచేస్తుంది కనుక. ఆ సేవవిలువగా నా భర్తను సవతితో పంచుకోగలను.”

చాకిరీకోసం భర్తని మరో స్త్రీతో పంచుకోవటమా? ఆలోచనే వెగటు వేసింది. చీ....”

"ఎలుకలున్నాయని యింటికి చిచ్చు పెట్టుకున్నట్లుంది నీ దోరణి. రేపు నీ నవతికి పిల్లలు పుడ్డారు. అదీ నీలాగే మరో నవతిని తెచ్చుకోమని పోరు బెట్టుంది నీ భర్తను. మళ్ళీ వాళ్ళకి పిల్లలు. 'మా మా'ను పెట్టుకొంటే పోయేదానికి - చుద్యయుగంలో ముస్లిం స్త్రీలా ఆలోచిస్తున్నావ్?"

"ఆఫీసర్ మొగుడు, నౌకర్లు చాకర్లు గలదానివి- ఎన్ని నీతులైనా చెప్తావ్ నాకు. నా బాధ అనుభవిస్తే తెలుస్తుంది. ఏ యుగంలో జీవిస్తున్నాం, ఆలోచిస్తున్నాం అన్నాదానికి కొలమానం ఏమిటి? నీకు కాలం- అన్నీ వున్నదానివి కనుక. నాకు డబ్బు - నా ఆర్థికస్థితి - నా అవసరాలు."

ఉద్రేకంగా అంది. దాన్ని వాదన ద్వారా మార్చటం శక్యంకాదు. నేను ఏం చెప్పినా వినదు. ఎందుకంటే దాని దృష్టిలో నేను సుఖపడే వర్గంలో వున్నాను.

దాని మనసు మార్చాలంటే నా కథ- నా బాధ చెప్పుకోక తప్పదు. చెప్పేను.

'వకువక్కెడులనుండి మనిషిని వున్నతుడిని చేసేది మననే. డబ్బుతో భౌతిక సుఖాలు కొనుక్కోవచ్చు. కాని మానసిక శాంతిని ఎలా కొనుక్కోటం?'

రజియా కాప్పేవు మాట్లాడలేదు. దాని మొహంలో సానుభూతి - నా పట్ల జాలి:

"సో- భౌతిక మానసిక బాధల్లో స్త్రీ వేటిని భరించటం కష్టం? ఏ అవసరాలు ముఖ్యం? యివేనా నీ ప్రశ్నలు?"

"ప్రశ్నలూ లేవు - నీ సమాధానాలు అక్కర్లేదు నాకు. కొద్దిపాటి భౌతిక సుఖాలకోసం ఘోరమైన మానసిక నమస్కర్మి సృష్టించుకోకు అన్నదే నా నలహా."

"అంగీకరిస్తాను. ఎందుకంటే నా భర్త తరపున వచ్చిన రాయబారిని నువ్వు. రాయబారిని గౌరవించటం మర్యాద. అయితే వొక్క మనవి. నీ తరపున నేను నీ భర్తతో రాయబారం చేయటానికి అంగీకరిస్తావా?"

యిదేమిటి? కథ అడ్డం తిరగదు కదా? భానుమూర్తి దీని రాయబారాన్ని 'తెర'చేస్తాడా? పైగా వొంటిరిగా ఆడి కలిస్తే....నో నో....

"ఎ గతాళి కాదు. సీరియస్ గా మాట్లాడుతున్నాను నేను."

"చిత్రం. మేమూ యికపై అలాగే మాట్లాడుతాం త్యాగశీలిగారు." ఎగతాళిగా అని అంతలోనే సీరియస్ అయింది రజియా.

"మీ రాయబారాన్ని అంగీకరించాం పద్మభానుగారూ. షాజహాన్ అనే నా భర్తను రెండో పెళ్ళి చేసుకోమని పోరు బెట్టను. అతనే చేసుకొంటానన్నా ప్రతిఘటిస్తాను. అయితే అందుకు ప్రతిగా వొక్క కండిషన్. అదేమంటే-మిసెస్

పద్యభానుగారు తన భర్తకు విదాకు లివ్వాలి."

"రజియా" కోపం వచ్చింది నాకు విజంగానే.

"తగ్గు. అరవకు. ఆచరణ-సిద్ధాంతం చెప్పినంత సులభం కాదని తెలుసుకో. మా మత సంప్రదాయాలు అంగీకరించినా, ప్రేమవున్న మా యిద్దర్నీ కలిపి జీవించమని సలహాయివ్వటం నీకు తప్పగా తోచలేదు. ప్రేమలేని మిమ్మల్ని, మీ సంప్రదాయాన్ని కాస్తంత సడలించుకొని, ఆధునిక చట్టాలు కల్పించిన షౌకర్యాన్ని పునయోగించుకొని, విడిపోయి ఎవరి దోషన వాళ్లని బ్రతకమని నేను సలహాయివ్వటం ఎలా తప్పగా తోస్తోంది నీకు? అంత వులిక్కిపడ్డావు-పాపం! మాట అన్నంత మాత్రానే నీ పాతివ్రత్యానికి భంగం వచ్చిందా?"

పాతివ్రత్యం! నా తాపత్రయం-బాబు భవిష్యత్తు కోసం కాదూ?

ఆ త్మ కో ధ న - మధనం - ఆరంభమయింది.

భానుమూర్తి భార్యగా వుండటంవల్ల నాకు ఆర్థికలాభం ఎప్పుడో పోయింది. సామాజిక రక్షణ అంతంత మాత్రం: కాగా అవినీతిమార్గాలు నాకూ నూరిపోసేవాడు. అయినా అతని ఆగడాలను ఎందుకు సహించాను? బాబుకోసం. నిజమే - వొకప్పుడు.

కానీ యిప్పుడు బాబుకు పూహ తెలు

స్తోంది. భానుమూర్తి ప్రభావం అతని మీద పడ్తోంది. ఆ భయం తన్ని. మానసికంగా చిత్రహింస చేస్తోంది.

అయినా అతనికి భార్యగా అణగి మణిగి ఎందుకు పడివుంటోంది తను? భానుమూర్తి నుంచి విడిపోయి బాబు భవిష్యత్తును నిర్మల వాతావరణంలో తీర్చిదిద్దవచ్చుగా?

రజియా చూపులో 'చాలెంజ్' కన్పించింది. నాకు ఆవేశం, పట్టుదల ముంచుకొచ్చాయి. అదేమో మాట్లాడబోయింది. ఆ అవకాశం యివ్వకుండా ధృఢ స్వరంతో గబగబా అన్నాను.

"ఆర్ లైట్. నీ కండిషన్ ను నేను అంగీకరిస్తున్నా. నువ్వు మటుకు మాట తప్పితే పూరుకోను."

* * *

నా అంచనా తప్పింది. భానుమూర్తి నా నిర్ణయాన్ని విని ఎగిరి గంకేయలేడు. మత్తు దిగి పోయింది. మామూలు మనిషిలా ఆశ్చర్యపోయాడు. "ఆర్ యు క్రేజీ!" అన్నాడు-నా మొహంలోకి స్పడిచేస్తున్నట్లు చూస్తూ

ఆ స్థితిలో భానుమూర్తిని చూస్తుంటే నాకు గొప్ప సర్దాగా వుంది. అతనిపై దాడిని వుధృతం చేసేను. బలహీనులపై బలవంతులు స్వారిచేసేది యీ డ్రిల్ కోసమేనేమో.

"బాబు సాకుతో నన్ను బలహీనురాలిని చేద్దా మనుకొంటున్నారేమో!

అదేం కుదరదు. కావాలంటే వాడివి మీ దగ్గరే వుంచుకోండి. వా కక్క నెల మాత్రమే 'తైం' యిస్తున్నా. విదాకులకి ఏర్పాట్లు చేయండి. లేదా పిచ్చిపిచ్చి అలవాట్లు మావి బుద్ధిగా యింట్లో పడుం దండి. ఆదది తెగిస్తే ఏమైనా చేయ గలదు. టేక్ కేర్."

నా 'అర్దిమేటం' కు అంత గొప్ప శక్తి వుంటుందని నే ననుకో లేదు. అపీసు యిల్లు. పూరికకక్క నుంచి భానుమూర్తి యింటికుక్కగా మారేడు. బాబుకి చదువుతోపాటు బుద్ధులు, నీతులు చెప్తున్నాడు. నన్ను ప్రసన్నంచేసుకో టానికేనా యిదంతా? అహా! ఏమి మార్పు? కాక నటనా?

"నీ కేమన్నా పిచ్చిపట్టిందా? యిన్నేళ్లు కాపురంచేసి యిప్పుడు విదాకు లేమిటి? చేతులారా కుటుంబ జీవితాన్ని నాశనంచేస్తానంటావేం?

"పశుపక్ష్యదులకు కూడా పగలంతా ఎక్కడ తిరిగినా రాత్రికి గూడు, తన వాళ్ల తోడు అన్నవి కావాలి. అవన్నీ పున్న నన్ను వాటిని పదులుకోమంటా వేమిటి!"

"యీ బుద్ధి యిన్నాళ్లు ఎక్కడికి పోయిందో?"

"ఎక్కడికి పోతేనేం? యిప్పుడు వచ్చిందిగా? యిక మారితే అప్పుడడగు విదాకులు."

భానుమూర్తిని యింకెలా బలవంతం

చెయ్యను? మరి విదాకులిస్తానని రజియా వద్ద అంగీకరించి వచ్చానే? నేనుకూడా తప్పేనని తనూ తప్పితే?

పాపం పాపహావ్! మనసులో జాలే! కాని అతని సంసారం చక్క దిద్దటంకోసం చక్కబిడ్డున్న తన సంసారజీవితంలో చిచ్చుపెట్టుకోటం మూర్ఖత్వం కాదు.

అపీసులో అతను ఎదురుపడ్డా తప్పుకు తిరిగేను. భయం- సిగ్గు! అయినా పుత్రంత! రజియా ఏం గొడవ పెద్దోందో అకడిని? తగుదు నమ్మా అని రాయబారిపాత్ర వహిస్తానీ!! తెగించి వో రోజు "రజియా ఏమం దోంది?" అని అడిగేను.

"మీదుగా ఆ ప్రశ్న అడిగితే యీ పుత్రరం యివ్వమంది."

తిసుకుని చదివేను.

'మరీ మంచితనం వాతకానితనానికి మారుపేరని చరిత్ర చెప్తున్న సత్యం. లేనివాడిని పున్నవాడు, బుద్ధిహీనుడిని మేదావి, బలహీనుడిని బలవంతులు రకరకాల దోపిడీలు చేస్తారని అందరికీ తెలుసు. కాని సంసారంలో మంచి భార్యల్ని భర్తలు, మంచి భర్తల్ని భార్యలు 'ఎక్స్ ప్లా యిట్' చేస్తారని తెలీదు చాలామందికి. సంసార రథం సజవుగా నడవాలంటే భార్యభర్తలనే గుర్రాలు సమవుజ్జీలుగా పరుగెత్తాలి. అప్పుడే ఆ రథాన్ని నమ్ముకొన్న బిడ్డ లనే ప్రయాణీకులకు సుఖకాంతులు. ఏ

ఆఫీసులో ఉన్న, లైట్ కలర్ ఘంటా
 వసుకావాలన్న ఆలోచనలు...
 వసుకావాలన్న ఆలోచనలు...

గుర్రం కొంత మెకకదైనా రెండో
 గుర్రం విజృంభించి రథాన్ని అడ్డదారు
 లోకి లాక్కెత్తుంది. అప్పుడు మెకక
 గుర్రానికి వో చెన్నాకోలు చురకబడే
 కోపంతో విజృంభిస్తుంది.

'నువ్వో చిన్న నాటకం అడి మా
 పెళ్లిచేసేవు. ప్రతిఫలంగా కొంచెం
 పెద్ద నాటకం ఆడక తప్పలేదు. చెన్నా
 కోలుచురకను జీ.కాంతం గుర్తుంచుకో'

చురుగ్గా షాజహాన్ వైపు చూచాను.
 "మీ రాయబారానికి కృతజ్ఞతలు"
 నవ్వుతూ అన్నాడు.
 "తోడుదొంగ అన్నమాట!"
 "అ... ఎప్పటికీ మీకు తోడుండే
 దొంగలం."

రజియా ఎదురుగా వుంటే కావలించు
 కొనిముద్దులు పెట్టుకోవాలన్నంత కోపం
 వచ్చింది. కానీ ఎదురుగా వుంది షాజ
 హాన్ ఆయ్ : ఏం చేయను ?